

Arkivsak: 201300815

Arkivkode:

Saksbeh: Janne Melsom

Saksgang:

Helse- og sosialkomiteen

Eldrerådet

Rådet for funksjonshemmede

Bydelsutvalget

Møtedato:

17.04.2013

22.04.2013

23.04.2013

02.05.2013

**HØRINGSUTTALELSE. ENDRINGER I PASIENT- OG
BRUKERRETTIGHETSLOVEN - RETT TIL BRUKERSTYRT PERSONLIG
ASSISTANSE (BPA)**

Bydelen er i brev fra EST dater 03.04.2013 bedt om å uttale seg om forslag til sterkere rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i pasient- og brukerrettighetsloven. Endringsforslaget kommer som følge av Stortingets anmodningsvedtak i forbindelse med behandlingen av Prop.L 91 (2010-2011):

Stortinget ber regjeringen utrede videre de økonomiske og administrative konsekvensene og komme raskt tilbake til Stortinget med et forslag om rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse for brukere med stort behov innenfor den samme økonomiske rammen som gjelder i dag.

Høringsfrist til EST er satt til 24.05.2013, til departementet 01.08.2013.

Bydelen blir bedt om å uttale seg om vurderingen av ” stort behov”, og om behovet for særskilt overprøving fra Fylkesmannen ved avslag på BPA innefor intervallene 25-32 timer.

Bydelen tolker lovforslaget til å begrense seg til å gjelde brukere under 67 år med behov for tjenesten praktisk bistand over 25 timer per uke.

Bydelsdirektørens forslag til høringsuttalelse:

Vårt primære synspunkt er at rettighetsfesting av BPA er unødvendig

Bydelens tolker lovforslaget slik at forslagens begrensninger gjør at rettigheten vil gjelde for en liten gruppe brukere av det kommunale tjenesteapparatet – antagelig langt færre enn de som mottar BPA i dag. Rettigheten vil ikke gjelde for brukere som oppnår store sammensatte vedtak som følge av at de trenger omfattende tjenester i form av hjemmesykepleie, støttekontakt, avlastning og praktisk bistand, samt brukere over 67 år.

Vi er kritiske til at rettigheten kun skal knyttes opp til å gjelde en begrenset aldersgruppe og kun tjenesten praktisk bistand. Vi mener lovforslaget begrenser brukers rettigheter, og at loven slik den praktiseres i dag gir både kommunen og bruker større valgfrihet innenfor bredere rammer enn det foreslåtte lovforslag gir. Kommunene vil fortsatt ha mulighet til innvilge BPA til personer som faller utenfor rettighetsbegrensningene der dette vurderes som hensiktsmessig, men vi mener at en rettighetsfesting undergraver kommunens evne til å vurdere helheten rundt hva som er best for brukeren, samt begrenser kommunens selvstyre og handlefrihet. Med dagens ordning er ofte BPA det rimeligste alternativet til organisering av tjenestene. En rasjonell kommune vil velge BPA der dette er brukervennlig og kostnadseffektivt. Lovforslaget yter liten tiltro til kommunenes vurderingsevne i forhold til brukerens beste og kommunens/ bydelens egen økonomi. Det oppleves som problematisk at tendensen i Norge med økt lov- og rettighetsregulering vanskeliggjør kommunenes fleksibilitet. Dette medfører igjen redusert mulighet for kommunen/bydelen til å velge de beste lokale løsningene.

Bydelen er videre av den oppfatning at flere med behov for praktisk bistand 25- 32 timer per uke har et sykdomsbilde som er uforenelig med arbeidslederrollen.

Bydel Grünerløkka vil komme med følgende bemerkninger til forslaget til ny bestemmelse i pasient- og brukerrettighetslovens § 2-1 d. Rett til å få organisert tjenester som brukerstyrt personlig assistanse:

Personer med varig og stort behov for praktisk bistand og opplæring etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 annet ledd punkt 6 bokstav b) har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse.

Retten gjelder personer under 67 år. Den omfatter ikke tjenester som krever mer enn én tjenesteyter til stede eller nattjenester.

Ut fra dagens praksis vil personer over 67 år kunne tildeles BPA. Lovforslaget gir rettigheten til dem under 67 år, men bydelen vil fortsatt kunne tildele tjenesten til personer over 67 år om dette vurderes som hensiktsmessig. Bydelen stiller seg kritisk til at rettigheten skal avhenge av alder. Mange med bistandsmottakere, eller deres pårørende, er avhengig av ordninger som BPA for å kunne motta nødvendige tjenester for å kunne stå i jobb og ha et aktivt liv også etter fylte 67 år. Vi ser imidlertid at økende alder gir økte behov for tjenester og vil således kunne kreve behov for endring av vedtaket og organiseringen, men dette bør vurderes individuelt ut fra behov og ikke ut fra alder. Dagens ordning gir mulighet for dette.

Med stort behov i første ledd menes et tjenesteomfang på minst 32 timer per uke. Brukere med tjenestebehov på minst 25 timer pr. uke (men mindre enn 32 timer pr. uke) har rett til å få tjenesten organisert som brukerstyrt personlig assistanse med mindre kommunen kan dokumentere at slik organisering av tjenesten vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen. Kommunens avslag etter foregående punktum skal sendes fylkesmannen for overprøving.

Bydelen stiller seg kritisk til å lovfeste retten til BPA ved ett gitt timetall. Vi mener at muligheten til å få tjenesten organisert som BPA er godt ivaretatt gjennom eksisterende lovverk og praksis som er etablert som følge av klagesaksbehandling hos Fylkesmannen. I vurdering av søknader skal det ligge en vurdering på hva som er best for bruker og økonomisk hensiktsmessig. I noen kommuner kan man oppleve at søknad blir avslått fordi det er økonomisk uhenksom da midlene allerede er bundet i budsjettet til for eksempel hjemmetjenesten. Små kommuner vil i disse tilfellene være sårbare om en storbruker av hjemmetjenesten organiserer bistanden som BPA.

Ved uenighet eller i tvilstilfeller går saken allerede i dag til Fylkesmannen for avgjørelse som følge av brukers rett til å klage.

Bydelen mener derfor det ikke er grunn til særskilt overprøving fra Fylkesmannen ved avslag på BPA innefor intervallene 25-32 timer

Bydelen er videre kritisk til å lovfeste retten utfra timetall. Dette vil kunne generere store, omfattende og i noen tilfeller urealistiske søknader for å oppnå ønsket timetall. Erfaringen er at brukerens forventninger om hva som skal dekkes av tjenesten ikke er i samsvar med hva kommunen/bydelen definerer inn i de kommunale tjenestene. Gapet mellom hva bruker forventer av innhold i tjenesten og hva kommunene gir fører allerede i dag til omfattende og langvarige saksbehandlingsprosesser og klagesaker.

Bydelen er positiv til at ”stort behov” spesifiseres som en veiledende norm, men mener at dette ikke skal være knyttet opp mot en tjeneste, men fortsatt gjelde flere tjenester. Vi mener videre at det ikke skal knyttes en rettighet til organiseringen kun utfra ”stort behov”, men at hele brukerens situasjon må vurderes før det fattes vedtak om BPA. Som nevnt under punktet ”Departementets vurdering” og utdrag fra forrige høringsrunde så er det knyttet utfordringer til personer som i utgangspunktet ville fylle vilkårene for BPA utfra dette lovforslaget, men som har et sykdomsbilde som er uforenelig med det å være arbeidsleder og samspillet med assistentene. **Om lovforslaget blir vedtatt ønsker bydelen at arbeidslederrollen blir nærmere presisert med innhold og ansvar.**

Mange bistandsmottakere med vedtak på praktisk bistand på 25-32 timer per uke bor i dag i boliger med tilnyttet bemanning. Bydelen frykter at ved å lovfeste retten utfra timetall vil vi oppleve økning i antallet beboere i disse boligene som søker om at tjenestene skal organiseres som BPA, fremfor den etablerte bemanningen. **Bydelen mener derfor at eventuell rettighetsfesting må begrenses slik at den ikke gjelder beboere med tilbud i bemannede boliger.**

Brukere med kontinuerlig behov for nattjenester eller flere tjenesteytere har rett til å få dette organisert som BPA.

Med varig behov i første ledd menes behov ut over 2 år.

Bydelen er positiv til at varig behov er definert inn i lovteksten og i samsvar med regelverk som regulerer statlige stønader og rettigheter som hjelpestønad og grunnstønad o.l.